

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ԹԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԱՏԵՍՏԱՑԻԱ

2021

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՏ 4

ՔԱՂԱՔԻ ՀԱՄԱՐԸ

ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՀԱՄԱՐԸ

Հարգելի՝ ուսուցիչ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության:
Ուշադիր կարդացե՞ք յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ
առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք
դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-զրույկի էջերի դատարկ մասերը կարող եք օգտագործել սևագրության համար:

1 Քարտեզագրման ո՞ր եղանակն է առավել նպատակահարմար ՀՀ-ում քիչկների թվաքանակը և հիվանդանոցային մահճակալների քանակն ըստ մարզերի արտահայտելու համար.

- 1) որակական ֆոնի
- 2) քարտեզագրամների
- 3) քարտեզադիագրամների
- 4) իզոգծերի

2 Կորիոլիսի ուժը ազդում է՝

- 1) միայն քամու արագության վրա
- 2) քամու արագության և ուղղության վրա
- 3) քամու ոչ արագության և ոչ էլ ուղության վրա
- 4) միայն քամու ուղղության վրա

3 Հյուսիսային կիսագնդի բևեռային ցերեկվա սկզբին Արեգակի ձառագայթները որտե՞ղ են ընկնում ուղիղ անկյան տակ:

- 1) Հյուսիսային արևադարձ
- 2) Հարավային արևադարձ
- 3) Հասարակած
- 4) Հյուսիսային բևեռային շրջագիծ

4 Ինչպե՞ս են Գլոբալ տեղորոշման համակարգերը (GPS) և Աշխարհագրական տեղեկատվական համակարգերը (GIS) կապված իրար հետ .

- 1) GPS -ը օգնում է տվյալներ հավաքել մարդածին օբյեկտների, մինչդեռ GIS -ը՝ բնական օբյեկտների վերաբերյալ
- 2) GIS -ը տվյալների բազայի վերաբերյալ ծրագրային փաթեթ է, որը տվյալներ է հավաքում GPS -ի օգնությամբ
- 3) GIS -ը թույլ է տալիս, որ GPS -ի տվյալներն օգտագործվեն տեղորոշման համար
- 4) GPS -ը տվյալներ է հավաքում GIS -ի տվյալների բազայից

5 Ո՞ր հողատիպն է բնորոշ տայգայի համար:

- 1) լատերիտային
- 2) գորշ անտառային
- 3) անտառային դարչնագույն
- 4) պողոսական

6 Թվարկված <<դարաշրջան-ժամանակաշրջան-ծալքավորություն>> եռակներից որու մ կա համապատասխանություն.

- 1) պալեոզոյան-քեմբր-բայկալյան
- 2) պրոտերոզոյան-օրդովիկ-ալպյան
- 3) կայնոզոյան-կավիճ-կալեդոնյան
- 4) մեզոզոյան-պալեոգեն-հերցինյան

7 Տրվածներից որի՝ տեսականին է ավելի մեծ:

- 1) պտերներ
- 2) քարաքոսներ
- 3) մամոակերպեր
- 4) սնկեր

8 Իգորարների միջև մեծ լայնությունը ցույց է տալիս՝

- 1) ուժեղ քամիներ
- 2) ցիկլոնային քամիներ
- 3) հյուսիս-հարավ ուղղվածության քամիներ
- 4) թույլ քամիներ

9 Զրի այն քանակը, որը մեկ օրում անցնում է գետի լայնական կտրվածքով կոչվում է.

- 1) հոսքի ծավալ
- 2) հոսքի մոդուլ
- 3) հոսքի զործակից
- 4) գետի ծախս

10 Ո՞ր օվկիանոսում է ամենափոքր միջին խորությունը:

- 1) Հնդկական
- 2) Աստղանտյան
- 3) Հյուսիսային Սառուցյալ
- 4) Խաղաղ

11 Ո՞ր մայրցամաքի էնդեմիկ է հանդիսանում <<Վելվիչիա>> բուսատեսակը:

- 1) Ավստրալիա
- 2) Անտարկտիդա
- 3) Հարավային Ամերիկա
- 4) Աֆրիկա

12 Եվրասիա մայրցամաքի արևելյան ափերին ինչպիսի՝ կլիմայի տիպ է ձևավորվում:

- 1) մուսսոնային
- 2) ցամաքային
- 3) ծովային
- 4) միջերկրածովյան

13 Պալադիումի պաշարների 90%-ը ո՞ր երկրում է գտնվում:

- 1) Չինաստան
- 2) Հնդկաստան
- 3) Ռուսաստան
- 4) Պակիստան

14 Տորդեսիլիասի պայմանագրի համաձայն ո՞ր միջօրեկանով էր աշխարհը բաժանվում Խսպանիայի ու Պորտուգալիայի միջև:

- 1) արմ. ե. $59^{\circ} 35'$
- 2) արլ. ե. $69^{\circ} 38'$
- 3) արլ. ե. $79^{\circ} 31'$
- 4) արմ. ե. $49^{\circ} 32'$

15 Թվարկված երկրներից ո՞ր երեքն են հանդիսանում ծովային նավերի խոշոր արտադրողներ.

ա) Պանամա, բ) Ճապոնիա, զ) Ալժիր, դ) Կոնգոյի հանրապետություն,
ե) Չինաստան, զ) Կորեայի հանրապետություն.

- 1) գ, դ
- 2) բ, զ
- 3) ա, բ
- 4) ա, դ

16 Թվարկվածներից ո՞ր պետություններն են մտել ԽՍՀՄ-ի կազմի մեջ երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին:

ա) Ֆինլանդիա, բ) Ուկրաինա, զ) Լատվիա, դ) Մոլդովա, ե) Բելոռուս,
զ) Էստոնիա, է) Լեհաստան, ը) Ռումինիա, թ) Լիտվա, ժ) Չեխոսլովակիա,
ի) Թուրքմենստան,

- 1) գ, զ, թ
- 2) զ, թ, ի
- 3) թ, ժ, ա
- 4) բ, զ, դ

17 Թվարկվածներից ո՞ր եղակի գետերն են համարվում <<քաղաքակրթության մեջ գետեր>>:

- 1) Եփրատ, Տիգրիս, Նեղոս
- 2) Դանուբ, Հուանհե, Ամազոն
- 3) Պարանա, Ենիսեյ, Լենա
- 4) Հռենոս, Վոլգա, Միսիսիպի

18 Թվարկվածներից ի՞նչը չի տվել մարդկությանը <<Միջին Արևելք ու Հյուսիսային Աֆրիկա>> քաղաքակրթական տարածաշրջանը:

- 1) ջրամբարձ անխվլ
- 2) սինուսների աղյուսակը
- 3) արհեստական ոռոգման համակարգը
- 4) վանկային գիրը

19 Ո՞ր պետության ափազիծն է ամենաերկարը և գերազանցում 100 000 կմ –ը:

- 1) Ինդոնեզիա
- 2) Չինաստան
- 3) Կանադա
- 4) Ռուսաստան

20 Ի՞նչ է Եվրոպական Միությունը.

- 1) տնտեսական, բայց ոչ քաղաքական միություն, որը խթանում է 28 անդամ երկրների միջև ազատ առևտուրը և համագործակցությունը
- 2) բոլոր Եվրոպական երկրների ռազմաքաղաքական միությունը
- 3) 28 անդամ երկրների քաղաքական և տնտեսական միություն, որը խթանում է ազատ առևտուրը և համագործակցությունը
- 4) 28 անդամ երկրների քաղաքական, բայց ոչ տնտեսական միություն, որը խթանում է ազատ առևտուրը և համագործակցությունը

21 «Լեռնաշղթա-ամենաբարձր լեռնագագաթ-բացարձակ բարձրություն» շարքերից ո՞ր տարրերակում կա սխալ:

- 1) Արցախի լեռաշղթա – Մեծ Քիրս – 2724 մ
- 2) Վայքի լեռնաշղթա – Գոզի – 3904 մ
- 3) Ուրծի լեռնաշղթա – Ուրծ – 2445 մ
- 4) Մոավի լեռնաշղթա – Գոմշասար - 3724 մ

22 «Լեռնազրական միավոր – վտակ – գետ - գետային ավազան» շարքերից ո՞ր տարբերակում կա սխալ:

- 1) Արագածի լեռնազանգված – Գեղարքուտ – Հրազդան – Արաքսի ավազան
- 2) Բազումի լեռներ – Զորագետ – Դեբեղ – Կուրի ավազան
- 3) Սյունիքի բարձրավանդակ – Որոտան – Հազարու – Արաքսի ավազան
- 4) Սևանի լեռնաշղթա – Գետիկ – Աղստև – Կուրի ավազան

23 Հետևյալ «օգտակար հանածո-հանքավայր» շարքերից ո՞րն է ճիշտ

1. կրաքար	ա. Նուռնուս
2. մարմար	բ. Արարատ
3. բազալտ	գ. Լճաշեն
4. պեղլիտ	դ. Թալին
5. ազաթ	ե. Դրմբոն
6. պղինձ	զ. Իջևան

- 1) 2-դ, 3-ե, 5-ա, 6-զ
- 2) 3-զ, 1-զ, 2-ե, 6-ա
- 3) 4-ա, 1-բ, 3-դ, 6-ե
- 4) 1-բ, 2-ա, 4-դ, 6-ե

24 «Լիճ-ծագում-բարձրությունը ծովի մակարդակից-տեղադիրք» համապատասխան շարքերից ո՞ր տարբերակում կա սխալ:

- 1) Վանա-տեկտոնահրաբիսային-1720մ-Հայկական լեռնաշխարհի հարավ
- 2) Փարվանա-հրաբիսային-2074 մ-Ախալքալաքի սարավանդ
- 3) Ալ Ճեր-հրաբիսային-2974մ-Վարդենիսի լեռնաշղթա
- 4) Ուրմիա-տեկտոնական-1275 մ-Հայկական լեռնաշխարհի հարավ-արևելք

25 Կիմայի գլոբալ տաքացման հետևանքներից չէ՝

- 1) ծովի մակարդակի բարձրացումը
- 2) փոթորիկների հաճախականության ավելացումը
- 3) սելավային երևույթների հաճախականության ավելացումը
- 4) ցունամիի առաջացումը

26 Ցամաքային կենսազանգվածի ո՞ր մասն են կազմում բույսերը:

- 1) 51%-ը
- 2) 75%-ը
- 3) 99%-ը
- 4) 81%-ը

27

Կենսաբազմազանության ամենամեծ կորստի պատճառ է հանդիսանում՝

- 1) շրջակա միջավայրի աղտոտումը
- 2) կենսավայրերի փոփոխությունները
- 3) մրցակցությունը ներմուծված տեսակների հետ
- 4) որսը

28

Թվարկված աղտոտիչների շարքերից ո՞րն է արտահայտում շրջակա միջավայրի ֆիզիկական աղտոտումը:

- 1) պլաստմասա, հիմքեր, ծանր մետաղներ, էմուլսիա
- 2) օդակախույթներ, փոշի, վիրացիա, ինֆրաձայն
- 3) հեղուկ ածխաջրեր, սինթետիկ լվացամիջոցներ
- 4) սնկեր, բակտերիաներ, կապտականաչ ջրիմուռներ

29

Անտառապատ տարածքների մեծությամբ ո՞ր պետությունն է առաջին տեղում աշխարհում:

- 1) Կանադա
- 2) Ռուսաստան
- 3) Բրազիլիա
- 4) Չինաստան

30

Համացանցի միջոցով կատարվող առևտրի, բանկային գործարքների, մատուցվող զբոսաշրջային ծառայությունների բնագավառում ո՞ր պետությունն է առաջատարն աշխարհում:

- 1) Չինաստան
- 2) ԱՄԷ
- 3) Հնդկաստան
- 4) ԱՄՆ

31

Նշվածներից ո՞րն է ֆինանսական չորրորդ տարածաշրջանը:

- 1) Ճապոնիան
- 2) Չինաստանը
- 3) Արևմտյան Եվրոպան
- 4) ԱՄՆ

32

Աշխարհագրական թաղանթին վերաբերող հետևյալ 9 պնդումներից ո՞ր 3-ն են ձիշտ.

- 1) Երկրագնդի լանդշաֆտային թաղանթն ամբողջությամբ ձևավորվել է 20-րդ դարում:
- 2) Զրի մեծ ու փոքր շրջապտույտները հանդիսանում են աշխարհագրական թաղանթի դինամիկայի կարևոր օղակ:
- 3) Մայրցամաքային և լեռնային սառցադաշտերը չեն հանդիսանում աշխարհագրական թաղանթի մաս:
- 4) Մինչ Երկրի վրա կյանքի առաջացումը՝ աշխարհագրական թաղանթը կազմված էր չորս ոլորտներից:
- 5) Աշխարհագրական թաղանթում ընթացող բոլոր պրոցեսների էներգետիկ աղբյուրներից են Արեգակը, Երկրագնդի ներքին ջերմությունը և գրավիտացիան:
- 6) Երկրակեղենում նյութերի շրջապտույտը տեղի է ունենում միջուկային ռեակցիաների ժամանակ անցատված էներգիայի հաշվին:
- 7) Մթնոլորտային ճնշման բարձր և ցածր մարգերը ունեն միջօրեականի ուղղությամբ տարածում:
- 8) Վերընթաց գոտիականության գլխավոր պատճառը հասարակածից դեպի բևեռ ջերմության և խոնավության հարաբերակցության փոփոխություններն են:
- 9) Որքան փոքր են բնատարածքային համալիրներն, այնքան այնտեղ շատ են միկրորգանիզմները:

33

Մայրցամաքների և օվկիանոսների վերաբերյալ հետևյալ 9 պնդումներից ո՞ր 3-ն են ձիշտ.

- 1) Արևելյան և Հարավային Ասիայում մուսսոնային կլիման ձևավորվում է օդի միայն արևմտյան ուղղությամբ տեղաշարժի հետևանքով:
- 2) Կաղնին և հաճարենին առավել բնորոշ են լայնատերև և խառն անտառների բնական զոնաներին:
- 3) Ալպերը և Սկանդինավյան լեռներն ունեն տարբեր վերընթաց գոտիներ՝ կապված մթնոլորտային տեղումների տարբեր քանակությունների հետ:
- 4) Հյուսիսային Ամերիկայի կլիմայի ձևավորման վրա հիմնական ազդեցություն ունի Գրենլանդիայի հարևանությունը:
- 5) Հարավային Ամերիկայի սելվասներին բնորոշ է բազմաշարահարկայնությունը:
- 6) Աֆրիկայի վաղիները իրենց բնույթով առավել մոտ են Գվիանական սարահարթի գետերին:
- 7) Հյուսիսային Ավստրալիայի գետերին բնորոշ է սառցադաշտային սնումը:
- 8) Մեծ հարթավայրերում դիտվող հզոր տոռնադրների պատճառն ամուանը հարավից հյուսիս արևադարձային օդային զանգվածների տեղաշարժն է:
- 9) Եվրասիա մայրցամաքի լայնատերև անտառների բնական զոնան ամբողջությամբ հերկված է:

34

Հայաստանի վերաբերյալ հետևյալ 9 պնդումներից ո՞ր 3-ն են ճիշտ.

- 1) ՀՀ-ում բնակչության տարիքային կառուցվածքում գերակշռում են ծերերը:
- 2) ՀՀ-ն ցեմենտի արտադրությամբ առաջատարն է տարածաշրջանում:
- 3) ՀՀ-ի հիմնական բնապահպանական հիմնախնդիրները կապված են բնական պաշարների ոչ արդյունավետ օգտագործման և շրջակա միջավայրի աղտոտման հետ:
- 4) ՀՀ ռելիեֆի ձևերի առանձնացման մեջ, ծագումնաբանական առումով, առաջնությունը պետք է տալ ռելիեֆի կուտակումային ձևերին:
- 5) ՀՀ -ում մակերևույթային հոսքն ըստ բարձրության աճում է և՝ հրաբխային լեռնազանգվածներում, և՝ ծալքաբեկորավոր լեռներում:
- 6) ՀՀ-ում մթնոլորտային շրջանառության գործընթացները հավասարապես ինտենսիվ են ամբողջ տարվա ընթացքում:
- 7) ՀՀ-ի ջրագրական ցանցի խտությունն ըստ բարձրության նվազում է:
- 8) ՀՀ-ում հաճարենի ծառատեսակի տարածումը լեռնալանջերին կապված չէ այդ լանջերի դիրքադրությունների հետ:
- 9) ՀՀ-ի բնական պայմանները նպաստում են բազմաճյուղ գյուղատնտեսության զարգացմանը, ինչպես մարզից-մարզ, այնպես էլ՝ ըստ բարձրության:

35

Մարդ - բնություն փոխիարաբերության վերաբերյալ հետևյալ 9 պնդումներից ո՞ր 3-ն են ճիշտ.

- 1) Շրջակա միջավայրի որակի փոփոխություններն էական ազդեցություն չունեն մարդու կյանքի տևողության վրա:
- 2) Բնապահպանական միջազգային առաջին ծրագրի հիմքը դրվեց 1972 թ.-ի Ստոկհոլմի հանդիպման ժամանակ:
- 3) Պարենի խնդիրը գլոբալ հիմնախնդիր չի հանդիսանում:
- 4) Էկոլոգիական բուրգի հիմքում մարդն է:
- 5) Մարդու գործունեությունը հիմնականում նպաստում է բնական տարրեր բաղադրիչների ինքնակարգավորման հատկությունների բարելավմանը:
- 6) Բնական էկոհամակարգերն ավելի կայուն են, քան արհեստական էկոհամակարգերը:
- 7) Սննդային շղթայում առաջնային արտադրողների՝ պրոդուցենտների և սպառողների՝ գիշատիչների համեմատ, քայլքայողները ռեդուցենտները ունեն նվազ նշանակություն:
- 8) Թթվային անձրևները դրական են ազդում ջրային մակերևույթների և հատկապես լճերի ու դրանց ձկնաշխարհի վրա:
- 9) Օգոնային շերտի ամենամեծ անցքերը դիտվում են մերձքեռային և քեռային շրջաններում:

36

Բնակչության վերաբերյալ հետևյալ 9 պնդումներից ո՞ր 3-ն են սխալ:

- 1) Ծնելիության մակարդակը հիմնականում պայմանավորված է աշխարհագրական դիրքով:
- 2) Մահացության մակարդակը կախված է ռասայական պատկանելությունից:
- 3) Բնակչության կուտակման գլխավոր արեալներից է Արևմտյան Եվրոպան:
- 4) Ներկայումս բնակեցված է հս.լ. 72° և հվ.լ. 54° զուգահեռականների միջև գտնվող բոլոր տարածքները:
- 5) Դեռևս բնակեցված չէ ցամաքի մոտ 15%-ը:
- 6) Բնակչության 70%-ն ապրում է երկրագնդի ցամաքային տարածքի ընդամենը 7%-ի վրա:
- 7) Խիստ նոսր են բնակեցված տունդրայի, տայգայի և անապատային բնական զոնաները:
- 8) Բնակչության խտությունը նվազում է ցամաքի խորքից դեպի ծովեր և օվկիանոսներ շարժվելիս:
- 9) Բոլոր եթոսներին հատուկ հատկանիշներից են տարածքը, լեզուն և մշակույթը:

37

Երկրագնդի ձևի, չափերի, ներքին կառուցվածքի վերաբերյալ հետևյալ 9 պնդումներից ո՞ր 3-ն են սխալ:

- 1) Երկրագնդի պտույտի ու միջուկում նյութերի տեղաշարժերի հետևանքով առաջանում են էլեկտրամագնիսական հոսանքներ, որոնք էլ ձևավորում են մագնիսական դաշտ:
- 2) Երկրագնդի մակերևույթի վրա դիտվում են մագնիսական անկանոնություններ:
- 3) Երկրագնդի մագնիսական դաշտը տարածվում է մինչև 30 000 կմ բարձրությունները:
- 4) Ծանրամարտիկը ծանրաձողը բարձրացնելիս բնեռում ավելի շատ ջանք կգործադրի, քան հասարակածում:
- 5) Երկրագնդի միջին տրամագիծը 12756 կմ է:
- 6) Օվկիանոսային ու մայրցամաքային երկրակեղևները տարբեր ուժերով են ազդում միջնապատյանի վրա:
- 7) Ցամաքային տիպի երկրակեղևում՝ գրանիտային և բազալտային շերտերի միջև տարածվում է Մոխոյի մակերևույթը:
- 8) Քարոլորտի վերին շերտերի խտությունը հասնում է մոտ 3 գ/սմ³-ի, որը դեպի խորքը գնալիս մեծանում է և ներքին միջուկում դառնում մոտ 4 անգամ ավելի մեծ:
- 9) Երկրագնդի մագնիսական և աշխարհագրական բնեռները համընկնում են:

38

«Տրանսպորտային ցանցի կոնֆիգուրացիա-երկիր» համապատասխան գույգերից որո՞նք են *սիսալ*:

- 1) բազմակենտրոն-Գերմանիա
- 2) միակենտրոն-Արգենտինա
- 3) գծային-Ֆրանսիա
- 4) գծային-Չինաստան
- 5) բազմակենտրոն-Կուբա
- 6) միակենտրոն-Հունգարիա
- 7) գծային-Նորվեգիա

39

Ստորև թվարկվածներից որո՞նք չեն մտնում ԳՏՀ բովանդակության արտադրության կազմի մեջ:

- 1) ատոմային էներգետիկայի զարգացում
- 2) տնտեսության կառուցվածքի կտրուկ բարդացում
- 3) զիտության, տեխնիկայի, տեխնոլոգիայի և արտադրության զարգացման կոռորդինացում
- 4) մենեջերների պատրաստում
- 5) զիտատար արտադրությունների աճ
- 6) սինթետիկ նոր նյութերի արտադրություն
- 7) զյուղատնտեսության և տրանսպորտի ինտենսիվացում

40

Ստորև թվարկված ՀՏ կենտրոններից որո՞նք ունեն 10%-ից մեծ մասնաբաժին համաշխարհային ՀՆԱ-ում:

- 1) ԱՊՀ երկրներ
- 2) Չինաստան
- 3) Աֆրիկա
- 4) Լատինական Ամերիկա
- 5) Հյուսիսային Ամերիկա
- 6) Ավստրալիա և Օվկիանիա
- 7) Արևմտյան Եվրոպա

41

Ստորև թվարկվածներից որո՞նք են համարվում խոշոր տարածաշրջանային տնտեսական խմբավորում:

- 1) ՄԱԳԱՏԵ
- 2) ՅՈՒՆԵՍԿՕ
- 3) ՆԱԵԿ
- 4) ՆԱՏՕ
- 5) ՆԱՖՏԱ
- 6) ՄԵՐԿՕՍՈՒԻՐ
- 7) ԱՄԵԱՆ

42 Ստորև թվարկված արտադրության տեղաբաշխման գործոններից որո՞նք են նոր:

- 1) աշխատուժի
- 2) էկոլոգիական
- 3) տարածքային համակենտրոնացման
- 4) տնտեսաշխարհագրական դիրքի
- 5) հումքային
- 6) գիտատարության
- 7) տրանսպորտային

43 Ստորև թվարկված ռեսուրսների տեսակներից որո՞նք չեն մտնում ռեկրեացիոն ռեսուրսների տեսակների մեջ:

- 1) մարզական
- 2) հողային
- 3) ձանաշողական
- 4) անսպառ
- 5) բուժիչ
- 6) կազուրիչ
- 7) սպառվող

44 Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության զարգացման վերաբերյալ ո՞ր գործոններն են ճիշտ:

- 1) գյուղատնտեսական մեքենաշինության առկայությունը
- 2) արդյունաբերության բազմաճյուղայնությունը
- 3) ամբողջական արտադրական ցիկլերով աշխատող արդյունաբերական տարբեր ճյուղերի առկայությունը
- 4) բնական պայմանների ու բնական պաշարների բազմազանությունը
- 5) հարևան երկրներից ներմուծման ծավալների մեծացումը
- 6) որակյալ աշխատուժի ու համապատասխան գիտելիքների առկայությունը
- 7) հողային ընդարձակ պաշարների առկայությունը

45 «Կրոնական տիրապետող ուղղություն-պետություն» գույգերից որո՞նք են *սիսալ*:

- 1) սունիականություն-Եմեն
- 2) մահայանա-Նեպալ
- 3) հինայանա-Հնդկաստան
- 4) կաթոլիկություն-Մեքսիկա
- 5) ուղղափառություն-Չիլի
- 6) բողոքականություն-Գերմանիա
- 7) շիականություն-Իրան

46

Համաշխարհային գյուղատնտեսության վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են ճիշտ:

- 1) Զարգացող երկրները հանդիսանում են գյուղատնտեսական մթերքների հիմնական արտահանողներ:
- 2) Եվրոպայի երկրները և ԱՄՆ-ն մսի և կաթնամթերքի ամենաշատ արտադրողներն են:
- 3) Առույգացնող մշակաբույսերը հիմնականում աճեցվում են Եվրոպայում ու Հյուսիսային Ամերիկայում:
- 4) Զարգացած երկրների գյուղատնտեսության կառուցվածքում գերակշռում է բուսաբուծությունը:
- 5) Կառչուկատու հեեայի համաշխարհային արտահանողներն են Բրազիլիան ու Կոլումբիան:
- 6) Տարեցտարի նվազում է գյուղատնտեսության մեջ զբաղվածների տեսակարար կշիռը:
- 7) Ամենամեծ թվով սովորական ապրում են Աֆրիկայում, Ասիայում, Լատինական Ամերիկայում:

47

Հետևյալ պնդումներից որո՞նք են ճիշտ:

- 1) Միջազգային տնտեսական կապերի հիմնական ձևերից են արտաքին առևտուրը, վարկաֆինանսական հարաբերությունները, գիտատեխնիկական համագործակցությունը, միջազգային զբոսաշրջությունը և այլն:
- 2) Չինաստանը, Ճապոնիան, Դանիան ու Հարավային Կորեան նոր արդյունաբերական երկրներ են:
- 3) Զարգացող երկրներն ինտենսիվ կերպով կապիտալ են արտահանում զարգացած երկրներ:
- 4) Համաշխարհային առևտուրը համակարգում է Առևտրի համաշխարհային կազմակերպությունը:
- 5) Ի տարբերություն ազատ տնտեսական գոտիների՝ օֆշորային գոտիներում արգելվում է արտադրական գործունեությունը:
- 6) Այս պահին աշխարհում գոյություն ունի միջազգային առևտրի երկու կենտրոն՝ Հյուսիսային Ամերիկա ու Եվրոպա:
- 7) Համաշխարհային շուկայում ապրանքների առևտուրն ավելի արագ է աճում, քան ծառայությունների առևտուրը:

48

Աշխարհագրական հետազոտության մեթոդների վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են սիստ:

- 1) Օդատիեզերական մեթոդները հնարավորություն են տալիս թոշող սարքերի միջոցով մեծ հեռավորությունից դիտարկելու տարբեր աշխարհագրական օբյեկտներ:
- 2) Տվյալների շտեմարանը ներառում է տարածական ու հատկանշային տվյալներ:
- 3) Վիճակագրական մեթոդները, կախված հետազոտության բնույթից ու նպատակից, կարող են լինել սոցիալ-տնտեսական վիճակագրական և մաթեմատիկական վիճակագրական:
- 4) Համեմատական մեթոդը կիրառվում է նաև շրջանացման մեջ:
- 5) Հենակետերը կիրառվում են մաթեմատիկական հետազոտության ժամանակ:
- 6) Առանցքային տեղամասի ընտրությունը կատարվում է նկարագրական մեթոդը կիրառելիս:
- 7) Քարտեզագրական մեթոդի կիրառմամբ Ա.Վեգեները ձևակերպեց քարողորտի սալերի տեկտոնիկայի տեսությունը:

49

Ստորև թվարկվածներից որո՞նք համամոլորակային հիմնախնդիր չեն:

- 1) Բնապահպանական
- 2) Հանցագործությունների աճ
- 3) Տարածքային և ազգային հակամարտություններ
- 4) Էներեգիայի և հումքի
- 5) Ժողովրդագրական
- 6) Համաշխարհային օվկիանոսի
- 7) Խաղաղության պահպանման

50

Որքա՞ն կլինի գետի տարեկան հոսքը մ³-ով, եթե գետի խորությունը 50 սմ է, լայնությունը՝ 6 մ, իսկ գետի հոսքի միջին արագությունը 3 մ/վ:

- 51** Որքա՞ն կլինի Հայաստանի Հանրապետության մակերեսը 1: 2000 000 մասշտաբի քարտեզի վրա (սմ²-ով): ՀՀ-ի տարածքը ընդունել 30 000 կմ²:
- 52** Որքա՞ն է 120 տ զագին համարժեք պայմանական վառելիքի քանակը, եթե ջերմային գործակիցը 1,55 է:
- 53** Քանի՞ տոկոսով կավելանա երկրի բնակչության թիվը 1 տարի հետո, եթե նրա բնակչությունը 3 մլն է, 1 տարվա ընթացքում բնակչության բնական աճը 20 %օ է, իսկ միգրացիայի ցուցանիշները հետևայլն են. արտագաղթ՝ 10 000 մարդ և ներգաղթ՝ 40 000 մարդ:
- 54** Քանի՞ տարի կհերիքի պետության ռեսուրսապահովածությունը գորշ ածխով, եթե տարեկան հանույթը կազմում է 100 մլն տ., բնակչության թիվը 42 մլն. Իսկ ռեսուրսապահովածությունը 50 տ/մարդ:

- 55** Որքա՞ն է օդի հարաբերական խոնավությունը, եթե օդի բացարձակ խոնավությունը 12 q/m^3 է, իսկ օդը հազեցնելու համար անհրաժեշտ է 60 q ջրային գոլորշի:
- 56** Որքա՞ն է գետի թեքությունը, եթե նրա երկարությունը 60 km է, ակունքի բարձրությունը՝ 1800 m , իսկ գետաբերանի բարձրությունը՝ 900 m :
- 57** Արշավախումբը հս.լ. 86° և արլ.ե. 50° կոորդինատներ ունեցող վայրից տեղաշարժվեց արևմուտք, ձմռանն անցնելով 245 km կմ ճանապարհ, այնուհետև թեքվեց հյուսիս 40 օրում անցավ 444 km ճանապարհ: Որոշեք արշավախումբի նպատակակետի կոորդինատները:

- 58** Քանի[՞] աստիճան կկազմի Արեգակի ճառագայթների անկման անկյունը նոյեմբերի 1-ին Երևանում:
- 59** Երկրի փոխադրման միջին հեռավորությունը կազմում է 240 կմ, տարեկան փոխադրվող քեռների քանակը 4000 տ.: Որքա՞ն է կազմում քեռնաշրջանառությունը:
- 60** Եթ նաևի վրայից ուղարկեցին ձայնային ազդանշանը դեպի օվկիանոսի հատակը, ձայնի անդրադարձը գրանցվեց 14 վայրկյան հետո: Որքա՞ն կազմեց օվկիանոսի խորությունը այդ վայրում:
- 61** Ակռնելի լեռան զագաթին մթնոլորտային ճնշումը 70 մմ է. որոշել մթնոլորտային ճնշումը Վալդես թերակղում:

62 Քալթիկ ծովի 1 տ ջրից քանի° անգամ քիչ աղ կստացվի, քան Կարմիր ծովից
(Քալթիկ ծովի առիությունը ընդունել 6%o):

63 Լեռների մոտավորապես ո՞ր բարձրություններում կձևավորվի ձյան և
սաղցաղաշտերի գոտին, եթե լեռան ստորոտին ջերմաստիճանը $+18^{\circ}\text{C}$ է
(հաշվարկը կատարել 6°C -ով):

64 Քանի° անգամ է «1սմ-ում 150 մ» անվանական մասշտաբը մեծ 1:150 000 թվային
մասշտաբից:

65 Որոշել երկու քաղաքների միջև երկաթուղային տարեկան
բեռնաշրջանառությունը, եթե դրանց միջին հեռավորությունը 1:10 000 000
մասշտաբի քարտեզի վրա 3 սմ է, իսկ օրական բեռնափոխադրումների ծավալը
կազմում է ծավալը կազմում է 600 տ:

66

Հաշվել տվյալ երկրի տարեկան միզրացիայի սալդոն, եթե այնտեղ ապրում է 10 մլն. մարդ, իսկ տարվա վերջում բնակչությունը կազմել է 11,5 մլն. մարդ, բնական աճը՝ 0,5 մլն. մարդ:

67

Երկրի տարածքը $250\,000 \text{ կմ}^2$ է, որի 10%-ը կազմում են ցորենի ցանքատարածությունները: Ցորենի համախառն բերքը կազմում է 1մլն. տ: Որքա՞ն է ցորենի միջին բերքատվությունը (g/hw):

68

Քաղաքի աշխարհագրական կոորդինատներն են արլ. ե. 68° և հս. լ. 12° : Ω° ըժամային գոտում է գտնվում քաղաքը: